

ภาคผนวก ข.

ประกาศนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 01/2551 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคาร
พาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่ง

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 01/2551

เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ที่ผ่านมารูปแบบความต้องการใช้เงินกู้ยืมของผู้บริโภคนอกเหนือจากการกู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินธุรกิจหรือการอุปโภคบริโภค (Loan Credit) แล้ว ยังมีความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปซื้อทรัพย์สิน (Sales Credit) โดยการเช่าซื้อหรือเช่าแบบลีสซิ่งจากสถาบันการเงิน ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการทางการเงินได้เพิ่มขึ้นและเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ที่จะประสงค์จะซื้อทรัพย์สินแต่ไม่มีเงินทุนเพียงพอ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ซึ่งครอบคลุมถึงการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back) โดยมีการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์มาเป็นลำดับดังนี้

(1) การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ โดยมีเงื่อนไขสำหรับการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back) ที่กำหนดให้ผู้ขายและเช่ากลับคืนต้องเป็นนิติบุคคล และทรัพย์สินที่ให้เช่าต้องไม่เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์นั่งเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน หรือรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยกิโลกรัมซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เหตุที่ต้องจำกัดขอบเขตธุรกิจการขายและเช่ากลับคืนในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากมีข้อกังวลเรื่องภาระหนี้ภาคครัวเรือนที่ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) คำนวณผลตอบแทน ทำให้ผู้เช่าไม่ทราบภาระอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Rate) ที่ถูกเรียกเก็บ

(2) การขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจการขายและเช่ากลับคืนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการดังกล่าวกับบุคคลธรรมดาได้โดยไม่จำกัดประเภททรัพย์สินตั้งแต่เดือนมีนาคม 2551 เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนสามารถนำทรัพย์สินที่มีอยู่มาเป็นหลักประกันเพื่อการหาเงินทุนในระบบได้ (Asset-Based Financing) โดยมีภาระดอกเบี้ยต่ำกว่าสินเชื่อส่วนบุคคล โดยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงซึ่งใช้คำนวณผลตอบแทนให้ผู้เช่าทราบ และเนื่องจากการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งเป็นธุรกรรมคล้ายการให้สินเชื่อ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ควรบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเช่นเดียวกับการให้สินเชื่อ

การออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ใดที่ได้รับการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้วให้ดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ต้องยื่นขออนุญาตใหม่อีก

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งตามข้อกำหนดในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 1/2551 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ลงวันที่ 7 มีนาคม 2551 (หนังสือเวียนที่ ฟนส.(21) ว. 47/2551 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2551)

5. เนื้อหา

5.1 ในประกาศฉบับนี้

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า สงหาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ธนาคารพาณิชย์ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง

“ให้เช่าแบบลีสซิ่ง” หมายความว่า การให้เช่าทรัพย์สินในลักษณะที่เป็นสัญญาเช่าการเงิน (Financial Lease) โดยธนาคารพาณิชย์จัดหาทรัพย์สินตามความประสงค์ของผู้เช่ามาจากผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือบุคคลอื่น หรือเป็นทรัพย์สินที่ยึดได้จากผู้เช่ารายอื่น เพื่อให้ผู้เช่าได้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น โดยผู้เช่ามีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาและซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่า ทั้งนี้ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าสิทธิในการซื้อทรัพย์สินที่เช่าขึ้นอยู่กับข้อตกลงของธนาคารพาณิชย์และผู้เช่า

“ให้เช่าซื้อ” หมายความว่า การให้เช่าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ราคาเงินสด” หมายความว่า ราคาที่จะพึงซื้อขายทรัพย์สินที่ให้เช่ากันได้ในห้องตลาดด้วยเงินสด ณ วันทำสัญญา

“เงินลงทุน” หมายความว่า ผลรวมของราคาเงินสดและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์ต้องชำระเพื่อการได้มาซึ่งทรัพย์สิน เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษีอากร และค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น โดยเงินลงทุนจะต้องมียอดลดลงตามจำนวนเงินที่ผู้เช่าผ่อนชำระเงินรายงวดตามสัญญาเช่า

“เงินรายงวด” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้เช่าต้องชำระแก่ธนาคารพาณิชย์ ในแต่ละงวดซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นเงินต้นและดอกเบี้ยหรือดอกผลเช่าซื้อ

“เงินล่วงหน้า” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้เช่าต้องชำระล่วงหน้าครั้งแรกเมื่อทำสัญญาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญา

“สัญญาเช่า” หมายความว่า สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่ง

“ผู้ให้เช่า” หมายความว่า ผู้ให้เช่าซื้อ หรือผู้ให้เช่าแบบลีสซิ่ง

“ผู้เช่า” หมายความว่า ผู้เช่าซื้อ หรือผู้เช่าแบบลีสซิ่ง

5.2 หลักการ

5.2.1 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งเป็นธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

อย่างไรก็ดี การประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งจะต้องไม่เป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ หรือเป็นช่องทางในการตกแต่งบัญชี เช่นในกรณีเจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินมาจำหน่ายให้ธนาคารพาณิชย์ และหลังจากนั้นทำการเช่าทรัพย์สินนั้นจากธนาคารพาณิชย์ (Sale and Lease Back) โดยธนาคารพาณิชย์ประเมินราคาจำหน่ายที่สูงเกินจริงเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เช่า หรือในทางกลับกัน ธนาคารพาณิชย์เป็นเจ้าของทรัพย์สินและได้ทำการ Sale and Lease Back โดยจำหน่ายทรัพย์สินให้ผู้ให้เช่ารายอื่นในราคาที่สูงเกินจริงเพื่อสร้างกำไรทางบัญชี หรือการประเมินราคาทรัพย์สินอย่างไม่เหมาะสม เป็นต้น

5.2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งเน้นให้ธนาคารพาณิชย์บริหารความเสี่ยงของตนเอง โดยธนาคารพาณิชย์ต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะธุรกรรม ทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีนโยบายและระเบียบปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งมีระบบงาน ระบบบริหารความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายในที่สามารถรองรับการประกอบธุรกิจได้

5.2.3 การประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เข้าแบบลีสซิ่งมีความเสี่ยงในลักษณะเดียวกับการให้สินเชื่อทั่วไป ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงการบริหารความเสี่ยงและคุณภาพของสินเชื่อ เช่น กระบวนการอนุมัติสินเชื่อที่มีมาตรฐานซึ่งจะต้องยึดถือรายได้ของลูกหนี้เป็นปัจจัยสำคัญ การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ และการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินที่ให้เข้าชื่อหรือให้เข้าแบบลีสซิ่งต้องมีหลักเกณฑ์อ้างอิงที่เชื่อถือได้ เป็นต้น โดยไม่มุ่งเน้นแต่เพียงการเพิ่มปริมาณของสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องการประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องมีความพร้อมในเรื่องจำนวนและคุณภาพของบุคลากร และระบบงานต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์สินเชื่อและทรัพย์สินที่ให้เข้าชื่อหรือให้เข้าแบบลีสซิ่ง การติดตามและทวงถามหนี้ การบังคับขายทรัพย์สินที่ให้เข้าชื่อและให้เข้าแบบลีสซิ่ง รวมไปถึงการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล

5.3 หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จะประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เข้าแบบลีสซิ่ง ต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

5.3.1 มีฐานะการเงินและฐานะการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถกันเงินสำรองได้ครบถ้วน สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และการผูกพันได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตลอดจนสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินอื่นใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการเป็นกรณีพิเศษ

5.3.2 ให้ความร่วมมือกับทางการในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการปรับบทบาทและรูปแบบสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีสถาบันการเงินที่รับฝากเงินจากประชาชนอยู่ภายใต้กลุ่มธุรกิจเดียวกันมากกว่า ๑ แห่ง/รูปแบบ ต้องจัดทำแผนการควบกิจการรวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่น เพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน ๑ รูปแบบ (One Presence) ตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.3.3 จัดทำแผนงานรองรับการประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เข้าแบบลีสซิ่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ แผนงานดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้

- (1) นโยบายและระเบียบปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ
- (2) รายละเอียดของระบบการบริหารจัดการ ระบบบริหารความเสี่ยงระบบการควบคุมภายใน และระบบการจัดทำบัญชี รวมทั้งความพร้อมและคุณภาพของบุคลากร

(3) รายละเอียดของระบบบริหารความเสี่ยงต้องครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- ระบบการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อการกำหนดวงเงินสินเชื่อของลูกค้าและการกำหนดจำนวนเงินล่วงหน้าของลูกค้าต้องชำระที่มีกระบวนการเป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะในการวิเคราะห์ ความสามารถในการชำระหนี้ต้องยึดถือรายได้ของลูกค้าเป็นปัจจัยสำคัญ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและสภาพคล่องของทรัพย์สินที่ให้เข้าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง
- การกำหนดประเภทของทรัพย์สินที่ให้เข้าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง การกำหนดจำนวนเงินลงทุนสูงสุดสำหรับทรัพย์สินแต่ละประเภท และทรัพย์สินทุกประเภทรวมกัน โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ตลาดรองสำหรับขายทรัพย์สิน การล้มล้มของทรัพย์สิน เป็นต้น
- การบริหารทรัพย์สินที่ให้เข้าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งรวมถึงการจัดหาทรัพย์สิน การดำเนินการกับทรัพย์สินที่ยึดมา การติดตามและตรวจสอบสภาพทรัพย์สิน การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน การประเมินมูลค่าซากของทรัพย์สิน จะต้องมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนั้น ธนาคารพาณิชย์จะใช้ผู้ประเมินราคาอิสระหรือผู้ประเมินราคาภายในก็ได้ โดยธนาคารพาณิชย์ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณและมาตรฐานการปฏิบัติงานซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงวิชาชีพการประเมินราคาสินทรัพย์
- ระบบการเรียกเก็บหนี้ และการติดตามทวงถามหนี้ที่สามารถเตือนให้ธนาคารพาณิชย์ทราบเมื่อลูกหนี้เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามข้อตกลง ตลอดจนกลยุทธ์ในการเรียกเก็บหนี้ในกรณีต่าง ๆ โดยให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทยในการติดตามทวงถามหนี้
- การจัดเก็บข้อมูล และการจัดทำรายงาน ตลอดจนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำหรับใช้ในการกำหนดและทบทวนนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง

5.3.4 ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งต้องยื่นหนังสือแสดงความจำนงที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินต้องให้การรับรองมาในหนังสือแสดงความจำนงดังกล่าวด้วยว่าจะปฏิบัติตามแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาตรับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่น เพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความ

เห็นชอบ รวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะกำหนดประกอบการให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งหนังสือแสดงความจำนงไปที่สายกำกับสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเมื่อธนาคารพาณิชย์ได้ยื่นหนังสือแสดงความจำนงแล้ว ให้มีผลเป็นการอนุญาตเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ยื่นหนังสือดังกล่าว เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีข้อทักท้วงหรือให้ชี้แจงเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีข้อทักท้วงหรือให้ชี้แจงเพิ่มเติม ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตเมื่อได้รับแจ้งการอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

5.3.5 การจัดทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่งซึ่งธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่งกับผู้เช่าเป็นหนังสืออย่างน้อย 2 ฉบับ และมอบให้ผู้เช่าเก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ โดยต้องระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าแต่ละประเภท ดังนี้

- (1) ประเภท ลักษณะ และอายุการใช้งานของทรัพย์สิน
- (2) ราคาเงินสด เงินลงทุน จำนวนเงินล่วงหน้า จำนวนเงินรายงวดและอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณผลตอบแทน
- (3) รายละเอียดและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณผลตอบแทน และจำนวนเงินรายงวด หากธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) ในการคำนวณผลตอบแทน ให้ระบุอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีด้วย (Effective Interest Rate)
- (4) ระยะเวลาในการเช่า
- (5) วิธีการส่งมอบ การตรวจตรา การติดตั้งหรือติดตั้ง การเคลื่อนย้าย การสูญหาย ความเสียหาย ความชำรุดบกพร่อง การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินนั้น
- (6) การประกันภัย การรับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย การค้าประกัน
- (7) เงื่อนไขและสิทธิของผู้เช่าที่จะชำระค่าเช่าตามสัญญาคงเหลือสุทธิก่อนถึงกำหนด (ถ้ามี)
- (8) ค่าใช้จ่ายและค่าเบี่ยงปรับในกรณีต่าง ๆ
- (9) เงื่อนไขในการบอกเลิกสัญญา การสิ้นสุดของสัญญา และการยึดทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง
- (10) เงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินแก่ผู้เช่า
- (11) เงื่อนไขในการให้ผู้เช่าเช่าต่อหรือซื้อทรัพย์สินทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทรัพย์สินด้วยราคาที่ตกลงกัน

เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าและผู้เช่าใช้สิทธิซื้อทรัพย์สินโดยได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินครบถ้วนตามสัญญาเช่าแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการตามที่จำเป็นโดยไม่ชักช้าเพื่อให้ผู้เช่ามีสิทธิในทรัพย์สินอย่างบริบูรณ์เช่น จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของทรัพย์สิน เป็นต้น

นอกจากนั้น เนื่องจากการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2543 และประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2544 ดังนั้น ในการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำสัญญาเช่าซื้อให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าว ตลอดจนหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาประกาศกำหนดด้วย

5.3.6 การประกาศเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยในการคำนวณผลตอบแทน ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมใด ๆ

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์ปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยในการคำนวณผลตอบแทน ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมใด ๆ ในการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานทุกแห่งภายในวันเดียวกับที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียด รวมทั้งให้เผยแพร่ข้อมูลข้างต้นไว้ในเว็บไซต์ (Website) ของธนาคารพาณิชย์ก่อนวันที่รายละเอียดดังกล่าวมีผลใช้บังคับ หากธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) ในการคำนวณผลตอบแทนให้ระบุอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีด้วย (Effective Interest Rate)

(2) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด อัตราค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าปรับ วิธีการคำนวณ และเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญา ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยส่วนลด ค่าบริการต่าง ๆ และเบี้ยปรับสำหรับธนาคารพาณิชย์

5.3.7 การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงต่อการเสียหายของทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง และควรจัดให้มีประกันภัยทรัพย์สินดังกล่าวโดยธนาคารพาณิชย์เป็นผู้รับประโยชน์ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ในการทำประกันภัยธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงประเภททรัพย์สิน ยอดเงินลงทุนในทรัพย์สิน โอกาสในการเกิดความเสียหายของทรัพย์สิน และค่าซ่อมแซมกรณีทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เป็นต้น

(2) ในการคำนวณจำนวนเงินสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถลงทุนในทรัพย์สินเพื่อให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งให้นับรวมกับธุรกรรมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการระดมทุนหรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อประเภทอื่น เพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ซึ่งเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้น

สำหรับกรณีของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยในการคำนวณจำนวนเงินสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถลงทุนในทรัพย์สินเพื่อให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนับรวมกับธุรกรรมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการระดมทุนหรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อประเภทอื่น เพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือโครงการหนึ่ง โครงการใด เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินกว่าที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถทำได้ตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อการระดมทุน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือโครงการหนึ่งโครงการใดกับเงินกองทุน

(3) ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าเพื่อดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และการระดมทุน การจัดชั้นลูกหนี้ตามสัญญาเช่าและการกันสำรอง รวมทั้งการระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้จากการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(4) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับทรัพย์สินกลับคืนมาเนื่องจากสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือเนื่องจากยึดมาจากผู้เช่า ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการจำหน่ายหรือให้เช่าทรัพย์สินนั้นต่อภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือนับแต่วันที่ยึดมา หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วธนาคารพาณิชย์ยังไม่สามารถจำหน่ายหรือให้เช่าทรัพย์สินนั้นต่อได้ ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับทรัพย์สินนั้น โดยให้ทยอยกันเงินสำรองทุกงวด 6 เดือน ในอัตรางวดละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สินนั้น ณ วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ได้รับกลับคืนมานั้นเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญหรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการตัดทรัพย์สินนั้นออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองให้ครบถ้วนทันทีตามประกาศที่กล่าวด้วย โดยในกรณีทรัพย์สินนั้นเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ให้ธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองเป็นจำนวนที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบ

ระหว่างเงินสำรองที่ได้ทยอยกันไปแล้วตามวิธีการที่กล่าวในวรรคแรกกับเงินสำรองที่ต้องกันสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญตามประกาศที่กล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ได้รับกลับคืนมานั้น มีอายุการใช้งานเหลือน้อยกว่า 2 ปี และธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถจำหน่ายหรือให้เช่าต่อไปได้ใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา ให้ธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองสำหรับทรัพย์สินนั้นทั้งจำนวนทันทีเมื่อครบระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา

5.3.8 การจัดทำบัญชีและรายงาน

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องตรวจสอบดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

(2) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เช่าแบบลีสซิ่งไว้ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

5.3.9 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังนี้

(1) จัดหาทรัพย์สินโดยที่ยังไม่ได้ตกลงทำสัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นกับผู้ใดหรือจัดหาทรัพย์สินในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดหรือสูงกว่าราคาต่ำสุดที่พึงจัดหาได้

(2) นำทรัพย์สินที่ให้เช่าไปทำนิติกรรมกับบุคคลใดอันก่อให้เกิดภาระแก่ทรัพย์สินนั้น เว้นแต่ในกรณีจำเป็นโดยได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(3) ให้ผู้เช่านำทรัพย์สินไปให้เช่าช่วง ยกเว้นในกรณีที่ผู้เช่าเป็นผู้ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินเป็นทางค้าปกติ

5.3.10 กรณีที่เจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินมาขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back)

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับการประกอบธุรกิจให้เข้าชื่อและให้เช่าแบบลีสซิ่งดังกล่าวข้างต้น

(2) ในการรับซื้อทรัพย์สินและให้เช่ากลับคืน ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืนดังนี้

(ก) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์หรือคณะผู้บริหารที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์

อย่างไรก็ดีธนาคารพาณิชย์ต้องประเมินราคาทรัพย์สินอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการคดแต่งบัญชี หรือการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขายและเช่ากลับคืน

(ข) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มีความชำนาญหรือทรัพย์สินไม่มีราคาประเมินในตลาดรองเพื่อการอ้างอิง เช่น เครื่องจักร เครื่องบิน และเรือ เป็นต้น ธนาคารพาณิชย์ควรใช้ผู้ประเมินอิสระภายนอกในการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืนประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขายและเช่ากลับคืนในการคดแต่งบัญชี เช่น การรับซื้อทรัพย์สินในราคาที่สูงเกินจริง

5.3.11 การพักหรือเพิกถอนการอนุญาตประกอบธุรกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจพักหรือสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ธนาคารพาณิชย์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดข้างต้น
- (2) ธนาคารพาณิชย์ไม่ดำเนินการตามแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่นเพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ
- (3) ธนาคารพาณิชย์ไม่ดำเนินการตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดประกอบการให้ความเห็นชอบแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่นเพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence)
- (4) กรณีอื่นๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่ากระทบกับความปลอดภัยหรือความผาสุกของประชาชน

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2551

ธาริษา วัฒนเกส

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย